

Иван СИМЕОНОВ

БЪЛГАРСКИ
FOLKLOP И МИТОЛОГИЯ

Учебник за университета

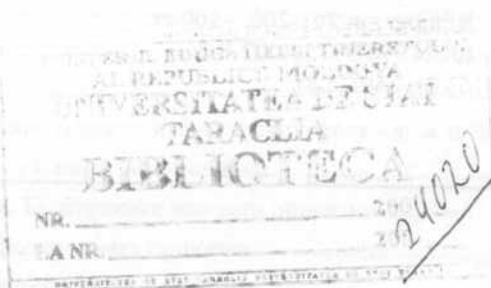
Тараклия, 2010 г.

Тараклийски държавен университет
„Григорий Цамблак”

Иван Симеонов

БЪЛГАРСКИ ФОЛКЛОР И МИТОЛОГИЯ

Учебник за университета

Тараклия

2010 г.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

доц. д-р Емилия Тарабурка

Кишишевски държавен университет

доц. д-р Красимир Кунчев

Тараклийски държавен университет

„Григорий Цамблак”

д-р Лариса Бойкова

Комратски държавен университет

Компютърна верстка и дизайн

Татяна Могорян

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII

Симеонов, Иван

Български фолклор и митология: учебник за университета /
Иван Симеонов; Таракл. държавен ун-т «Григорий Цамбалак». –
Тараклия: «Business-Elita» SRL, 2010. – 206 р.

Bibliogr.: р. 201-206. - 100 ех.

ISBN 978-9975-4002-8-2

398(=163.2)+25(075.8)

С 37

СЪДЪРЖАНИЕ

Увод.....	5
Глава първа. Въпроси на българската фолклористика.....	7
Фолклористични школи. Етапи в развитието на българската фолклористика.....	7
Класификация и типологизация. Фолклорният жанр.....	12
Глава втора. Архаичният мит.....	24
Изследвания на мита. Митологични школи.....	24
Архетипно влияние на мита.....	25
Хипотези за произхода на мита.....	27
Устойчиви характеристики на мита, изиграли генеративна роля.....	31
Класификация на митовете.....	35
Мит и логос.....	37
Връзката на фолклора с архаичната митология.....	39
Българските митове.....	40
Глава трета. Българските народни песни.....	54
Обща характеристика. Класификация и поетика.....	54
Обредни песни.....	56
Митически песни.....	59
Юнашки песни.....	62
Исторически песни.....	65
Хайдушки песни.....	67
Битови песни.....	70
Мотивът за вградената невеста в българския фолклор и в баладата „Майстор Маноле” от Василе Александри.....	71
Глава четвърта. Българските народни приказки.....	83
Архаичният мит и фолклорната приказка.....	83
Видове фолклорни приказки.....	89
Естетизиране на магическото начало.....	91
Отзвук от бита на родовата община.....	93

УВОД

Основни функции на приказните герои.....	93
Универсалността на фолклорната приказка.....	95
Функционалното битие на фолклорната приказка.....	96
Глава пета. Българските предания и легенди.....	104
Същност на преданието.....	104
Същност на легендата.....	105
Глава шеста. Българските пословици, поговорки, клетви и баяния.....	115
Пословици и поговорки.....	115
Гатанки.....	119
Клетви и баяния.....	123
Глава седма. Общи фолклорни празници и обреди у българи и молдовани.....	131
Коледа и Сурва.....	131
Лазаровден.....	145
Ладуване.....	161
Пеперуда.....	172
Заклучение	195
Библиография	201

Този учебник е предназначен за студентите от Тараклийския държавен университет „Григорий Цамблак“, но може да бъде използван и в други ВУЗ-ове на Република Молдова, където има специалност „Българска филология“. Той е съобразен с учебния план и с учебната програма по дисциплината „Български фолклор и митология“.

Акцент в курса е поставен върху общите фолклорни явления у българи и молдовани не само защото университетът е българо-молдовски и че специалността на студентите е двойна – българска и молдовска филология, но и защото тук, в южния край на Република Молдова, вече близо двеста години българи и молдовани живеят мирно и дружно. Това тяхно съвместно съжителство на една и съща територия обективно е довело до значителни общи черти във фолклора им.

Предвидено е студентите да получат задълбочени познания за архаичния мит, за неговото влияние върху фолклора и особено върху фолклорната приказка, както и за българската митология. В учебника са разгледани българските народни песни – обща характеристика, класификация и поетика. Предмет на курса са и други основни фолклорни видове – народни приказки, предания и легенди, пословици, поговорки, клетви и баяния.

Засегнати са и някои въпроси на българската фолклористика – възникване, основни периоди в развитието ѝ, видни представители (събиратели и изследователи). Обзорно са представени най-влиятелните фолклористични школи в Европа и техните последователи в България.

Важно място в учебника е отделено на някои общи празници и обреди у българите и молдованите и свързаните с тях песни – Коледа и Сурва, Лазаровден, Ладуване и Пеперуда.

Концепцията на автора за създаването на учебника е той да бъде основен носител на научна информация по разглежданата проблематика, но същевременно да дава възможност на студентите да работят и самостоятелно над едни или други проблеми. Това именно е предназначението на задачите за самостоятелна работа. Освен това след всяка

глава са надлежно посочени цитираните източници, които също могат да бъдат използвани от студентите при тяхната подготовка. Библиографията е подробна и съобразена с наличната литература в университетската библиотека. Значително количество информация е почерпена и от Интернет, като са указани съответните сайтове и публикации.

На студентите читатели пожелавам приятно четене и успех в подготовката им за семинарните упражнения и за изпита.

От автора